

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Radana Malíka a soudců JUDr. Barbary Pořízkové a JUDr. Petra Mikeše, Ph.D., v právní věci **navrhovatele: JUDr. Jaroslav Bureš**, předseda soudu, Vrchní soud v Praze, se sídlem Nám. Hrdinů 1300/11, Praha 4, proti **kárně obviněné: JUDr. M. O.**, týkající se kárného řízení vedeného před Nejvyšším správním soudem pod sp. zn. 13 Kss 2/2014, v řízení o oznámení důvodu podjatosti JUDr. Jakubem Camrdou, předsedou kárného senátu,

t a k t o :

Předseda kárného senátu Nejvyššího správního soudu jako soudu kárného JUDr. Jakub Camrda **není vyloučen** z projednávání a rozhodnutí věci vedené u Nejvyššího správního soudu pod sp. zn. 13 Kss 2/2014.

O d ů v o d n ě n í :

V kárném řízení zahájeném navrhovatelem proti kárně obviněné soudkyni JUDr. M. O. oznámil předseda kárného senátu JUDr. Jakub Camrda zjištěný důvod své podjatosti. O tom zpravil předsedu Nejvyššího správního soudu postupem dle § 8 odst. 3 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), v návaznosti na § 10 zákona č. 7/2002 Sb., o řízení ve věcech soudců, státních zástupců a soudních exekutorů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o řízení ve věcech soudců“).

Důvod své podjatosti JUDr. Jakub Camrda spatřoval v tom, že ho s kárně obviněnou seznámil jeho kolega JUDr. Jan Passer na počátku společného pobytu na kurzu právnické francouzštiny, který se konal ve dnech 15. až 19. 7. 2013 v Kroměříži. Dále uvedl, že byť se jednalo o jeho první setkání s kárně obviněnou, záhy navázali neformální a přátelský vztah, který se projevil nejen tykáním, ale i tím, že společně trávili během pobytu v Kroměříži i část volného času. Dle JUDr. Jakuba Camrdy se po skončení kurzu s kárně obviněnou loučili jako přátelé, a ačkoli se s ní od té doby nesetkal, nemá dle vlastního vyjádření důvodu pochybovat o tom, že se na jejich přátelském vztahu nic nezměnilo.

Předseda Nejvyššího správního soudu, jemuž byl takto vymezený důvod podjatosti oznámen, neshledal, že by bylo důvodu pochybovat o nepodjatosti JUDr. Jakuba Camrdy, a předal spis k rozhodnutí o podjatosti jinému senátu Nejvyššího správního soudu postupem dle § 8 odst. 3, věty poslední, s. ř. s.

Ani navrhovatel ani kárně obviněná se nevyjádřili k důvodům podjatosti, které JUDr. Jakub Camrda ve svém oznámení vymezil.

Podle § 25 zákona o řízení ve věcech soudců nestanoví-li tento zákon jinak nebo nevyplývá-li z povahy věci něco jiného, v kárném řízení se přiměřeně použijí ustanovení trestního řádu. Zvláštní ustanovení § 10 zákona o řízení ve věcech soudců však stanoví, že na vyloučení člena senátu z projednávání a rozhodování věci se přiměřeně použije ustanovení zvláštního právního předpisu; poznámka pod čarou 4c) odkazuje na § 8 s. ř. s. Jakkoli poznámka pod čarou nemá sama o sobě normativní, nýbrž jen výkladově podpůrnou povahu, nutno podle systematického a doslovného výkladu dospět k závěru, že při rozhodování o vyloučení člena kárného senátu se postupuje podle procesního předpisu, jímž se řídí Nejvyšší správní soud, tj. v souladu s informací v poznámce pod čarou podle soudního řádu správního, a nikoli např. podle trestního řádu – jinak by totiž nebylo třeba zvláštního odkazovacího ustanovení § 10 zákona o řízení ve věcech soudců.

Dle § 8 odst. 1 s. ř. s.: *„Soudci jsou vyloučeni z projednávání a rozhodnutí věci, jestliže se zřetelem na jejich poměr k věci, k účastníkům nebo k jejich zástupcům je dán důvod pochybovat o jejich nepodjatosti. Vyloučení jsou též soudci, kteří se podíleli na projednávání nebo rozhodování věci u správního orgánu nebo v předchozím soudním řízení. Důvodem k vyloučení soudce nejsou okolnosti, které spočívají v postupu soudce v řízení o projednávané věci nebo v jeho rozhodování v jiných věcech.“*

Rozhodnutí o vyloučení soudce z důvodů uvedených v § 8 s. ř. s. představuje výjimku z ústavní zásady, podle níž nikdo nesmí být odňat svému zákonnému soudci s tím, že příslušnost soudu i soudce stanoví zákon (čl. 38 odst. 1 Listiny základních práv a svobod). Tak, jak zákon tuto příslušnost stanovil, je tato zásadně dána a postup, kterým je věc odnímána příslušnému soudci a přikázána soudci jinému, je nutno chápat jako postup výjimečný. Podjatost soudce také zasahuje do principu nezávislosti soudce. Soudce lze z projednávání a rozhodnutí přidělené věci vyloučit pouze výjimečně a z opravdu závažných důvodů, které mu reálně brání rozhodnout v souladu se zákonem nezaujatě a spravedlivě.

V soudní judikatuře se objevuje rozlišování mezi subjektivní a objektivní stránkou podjatosti. Subjektivní stránkou podjatosti se rozumí vnitřní psychický vztah soudce k předmětu věci, účastníkům či jejich zástupcům, o němž může relativně přesně pojednat jen soudce sám. Naopak pro objektivní stránku podjatosti je podstatná existence skutečností ve vnější realitě, které dávají legitimní podklad pro pochybnosti o nepodjatosti soudce.

K významu těchto stránek podjatosti při rozhodování o tom, zda je soudce vyloučen z projednávání a rozhodnutí věci, se vyjádřil Ústavní soud ve svém nálezu ze dne 3. 7. 2001, sp. zn. II. ÚS 105/01, publikovaném jako N 98/23 SbNU 11, dostupném on-line z <http://nalus.usoud.cz>, ve kterém uvedl, že *„subjektivní hledisko účastníků řízení, případně soudců samotných, je podnětem pro rozhodování o eventuální podjatosti, avšak rozhodování o této otázce se však musí dít výlučně na základě hlediska objektivního. To znamená, že není přípustné vycházet pouze z pochybností o poměru soudců k projednávané věci nebo k osobám, jichž se úkon přímo dotýká, nýbrž i z hmotněprávního rozboru skutečností, které k těmto pochybnostem vedly. Jak již konstatoval Ústavní soud ve svém nálezu ze dne 27. 11. 1996, sp. zn. I. ÚS 167/94 (publ.: Sbírka nálezů a usnesení ÚS, sv. 6, č. 127), nejde pouze o hodnocení subjektivního pocitu soudce, zda se cítí nebo necítí být podjatý, anebo hodnocení osobního vztahu k účastníkům řízení, ale o objektivní úvahu, zda – s ohledem na okolnosti případu – lze mít za to, že by soudce podjatý mohl být.“*

pokračování

Ústavní soud v citovaném nálezu posuzoval podjatost soudců Okresního soudu v Hodoníně, kteří prohlásili, že jednání tehdejšího stěžovatele před Ústavním soudem ovlivnilo jejich postoje k věcem tohoto stěžovatele i jeho osobě natolik, že již nejsou schopni nestranného rozhodování (tito soudci poukazovali na to, že daný stěžovatel ve vyjádření v tisku a televizi, jakož i ve stížnostech předsedovi okresního soudu namítal neprofesionalitu daných soudců, propojenost s politickými špičkami a policií, jakož i ovlivňování řízení a nemožnost domoci se práv). Ústavní soud však dospěl k závěru, že vztah daných soudců z těchto důvodů nemohl dosáhnout takové intenzity, aby objektivně způsobil jejich podjatost a že tito soudci byli schopni věc projednat a rozhodnout.

Jakkoli jsou skutkové okolnosti nyní posuzovaného případu zřetelně odlišné od popsané věci před Ústavním soudem, Nejvyšší správní soud považuje za podstatnou pro nynější věc základní myšlenku citovaného nálezu Ústavního soudu, totiž že i přes samotné prohlášení soudce, v němž vyjádřil obavy o svou schopnost rozhodnout nestranně, nemusí být takový soudce nutně vyloučen pro podjatost. Pro zhodnocení toho, zda je skutečně nezbytné ho z projednávání a rozhodnutí věci vyloučit, je relevantní především objektivní úvaha, zda s ohledem na okolnosti případu lze mít za to, že by soudce podjatý mohl být.

Nejvyšší správní soud se tak zaměřil na posouzení toho, zda jsou objektivní důvody pochybovat o nepodjatosti JUDr. Jakuba Camrdy. Při tom se mohl opírat o svou judikaturu, např. o usnesení ze dne 27. 8. 2013, č. j. Nao 41/2013 - 56 (dostupné z www.nssoud.cz), kde bylo konstatováno: *„Každý soudce v průběhu své soudcovské kariéry navazuje na svých pracovištích, odborných konferencích a seminářích a při jiných příležitostech společenského života uvnitř soudcovského stavu standardní kolegiální a profesní vztahy a jen některé z nich se vyvinou ve vztahy osobní. Krom toho, hloubka těchto vztahů se v čase mění, některé se prohlubují, jiné – zejména po opuštění společného pracoviště – blednou. Každý soudce profesionál při rozhodování musí být schopen tyto standardní profesní a kolegiální vztahy odstínit, resp. jde o – zejména u soudců vyšších soudů, jež pravidelně přezkoumávají rozhodnutí svých kolegů na nižších stupních soudní soustavy – natolik běžný fenomén, že si soudci profesionálové jejich existenci při rozhodování ani nemusí uvědomovat.“* Vztah, který nepřekračoval standardní profesionální, resp. kolegiální známost v rámci soudcovského stavu, pak nebyl shledán jako objektivní důvod pochybovat o nepodjatosti rozhodujícího soudce.

Soudce je právní profesionál, jehož ústavní jakožto i mravní povinností je dbát o nezávislé a nestranné rozhodování. S výkonem funkce soudce je proto nerozlučně spjat požadavek na to, aby se soudce byl schopen oprostit od nepatřičných vnějších vlivů na jeho rozhodovací činnost. Méně intenzivní vlivy na svou rozhodovací činnost tak musí být soudce být schopen odfiltrovat s ohledem na nároky své profese. Pokud tedy intenzita rušivých vlivů nedosáhne určité kritické úrovně, nemohou vzniknout legitimní pochybnosti o tom, že soudce není schopen dostát požadavkům na nezávislé a nestranné rozhodnutí, které jsou na něj kladeny a kterých si musí být vědom.

V nynějším případě z objektivního hlediska šlo právě o méně intenzivní vliv, od něhož se soudce je schopen oprostit. Je zřejmé, že kontakt mezi JUDr. Jakubem Camrdou a kárně obviněnou byl jednorázový, časově ohraničený právě trváním společného semináře

kurzu právnické francouzštiny, čemuž nasvědčuje i skutečnost, že se od tohoto semináře zúčastnění nesetkali či nekontaktovali. Takový kontakt pak nelze hodnotit jinak než jako běžnou kolegiální známost mezi příslušníky soudcovského stavu, kterých lze za život navázat desítky. Ani skutečnost tykání zde nehraje významnější roli, jelikož jde o pravidelný průvodní jev kolegiálních vztahů. S ohledem na běžnou povahu navazování těchto kontaktů a jejich pravidelné omezení výhradně na místo seminářů či společenských setkání lze očekávat, že nejde o intenzivní vliv na rozhodování soudce. Nejde tak o vliv, který by soudce nebyl schopen potlačit.

Devátý senát Nejvyššího správního soudu tak neshledal, že by vyvstaly objektivní okolnosti, které by zavdávaly důvod pochybovat o nepodjatosti JUDr. Jakuba Camrdy. Subjektivní pochybnosti o své nepodjatosti, které JUDr. Jakub Camrda vyjádřil, nepramení z natolik závažných okolností, od kterých by – soudce vědom si svých ústavních povinností – nebyl schopen odhlédnout a rozhodovat zcela nestranně.

JUDr. Jakub Camrda proto s přihlédnutím ke shora uvedeným důvodům není vyloučen z projednávání a rozhodnutí kárné věci vedené u Nejvyššího správního soudu pod sp. zn. 13 Kss 2/2014.

Poučení: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 13. března 2014

JUDr. Radan Malík
předseda senátu